

СТАНОВИЩЕ

**от проф. д-р Светлана Темелкова Банчева (Николова) от ИБЕИ – БАН,
член на Научно Жури по конкурс за заемане на академичната длъжност “Доцент”
по направление 4.3. Биологични науки, научна специалност „Генетика“
за нуждите на лаборатория „Геномна динамика и стабилност“ в ИФРГ-БАН
Кандидат: гл. ас. д-р Георги Николаев Бончев**

1. Общи данни за кандидата и материалите по процедурата

Единственият участник в конкурса за “Доцент” по професионално направление 4.3. Биологични науки, научна специалност „Генетика“ за нуждите на лаборатория „Геномна динамика и стабилност“ в Институт по физиология на растенията и генетика (ИФРГ) - БАН, обявен в ДВ бр. 24 от 17.03.2023 год. е гл. ас. д-р Георги Николаев Бончев. Той притежава магистърска степен по специалност „Биотехнологични процеси и апарати“, специализация: „Генно и клетъчно инженерство“, придобита в СУ „Св. Кл. Охридски“, Биологически факултет през 1995 год., както и образователната и научна степен “Доктор” по научна специалност „Генетика“ от ИФРГ-БАН от 2011 год. През 1999 год. е назначен като биолог в Институт по генетика-БАН (трансформиран чрез сливане в ИФРГ), където работи и до днес като главен асистент. За подобряване на квалификацията си, д-р Бончев е провел 3 дългосрочни специализации в Братислава, Словакия, 1 постдокторска програма в Нюшател, Швейцария и 1 специализация в Брайтън, Великобритания.

Всички материали по конкурса са изготвени съгласно действащите нормативни документи, като ЗРАСРБ и Правилника за неговото приложение, Правилник за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в БАН и ИФРГ. Всички документи са старателно подготвени, изрядни и информативни.

Приятно съм впечатлена от добрата научна продукция и активната работа на д-р Бончев за установяването на научни контакти и мрежа от сътрудничества за използването на ДНК баркодинг технологията в България, за привличане на млади учени, както и за повишаване видимостта и капацитета на ИФРГ на национално и международно ниво.

От приложената справка е видно, че кандидатът е съавтор в 23 публикации, 2 от които са свързани с придобиване на ОНС „Доктор“, с общ импакт фактор 47.248. Добро впечатление прави обстоятелството, че в 11 от тях е първи или кореспондиращ автор.

За участие в конкурса е представен списък от 16 научни труда, групирани съгласно указанията за „покриване“ на минималните национални изисквания по Професионално направление 4.3. Биологични науки. От тях 5 бр. са публикации, еквивалентни на хабилитационен труд (Група „В“) с обща числова стойност от съответните квартали 100 точки (при изискуеми 100). Една от тях е в списание с Q1, 3 бр. са в Q2 и 1 бр. – в Q3. Към група „Г“ са представени 11 научни публикации (7 бр. в Q1, 1 бр. – в Q2, 1 бр. в Q3 и 2 бр. в Q4) с обща числова стойност от съответните квартали 234 точки (при изискуеми 220). В 6 от публикациите д-р Бончев е първи или кореспондиращ автор. Общият IF /JCR е 43.489 (20.39 за статиите, в които Г. Бончев е първи и/или кореспондиращ автор). Към група „Д“ е включен списък с 66 установени цитирания в научни издания, реферирани и индексирани в WEB of SCIENCE и SCOPUS с обща числова стойност 132 точки (при изискуеми 60). Към група „Е“, която не е задължителна за тази длъжност, според минималните национални изисквания за направлението, но е допълнително изискване според критериите на ИФРГ-БАН, е представен списък с 8 участия в научни или образователни проекти, от които 3 международни и 5 национални, ментор е и на двама студенти по Проект „Студентски практики“ по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“. На един от проектите Г. Бончев е ръководител, като привлечените средства са в размер на 956 925 лв. (191 точки). От приложената справка е видно, че кандидатът не само „покрива“, но и при някои показатели надвишава минималните национални изисквания за заемане на академичната длъжност „Доцент“ в съответното професионално направление.

2. Оценка на научно-изследователската дейност

Основните научни интереси на д-р Бончев са в свързани с изучаване на структурната динамика на растителния геном в естествени и стрес-индуцирани условия. Приносите му са обобщени в „Авторска справка за приносите от научно-изследователската дейност“, и могат да се отнесат към следните две области:

1. Разработване на ДНК маркери за генотипиране и оценка на естественото и мутантно генетично разнообразие при растенията.

Една съществена част от приносите на д-р Бончев са свързани с изучаване на подвижни генетични елементи или транспозони, структурна динамика, разработване и прилагане на транспозон-базирани маркерни методи. Данни за тях са представени в 11 научни публикации.

Друго перспективно и много обещаващо направление, в което кандидатът проявява научен интерес и публикува в последните няколко години са таксономични проучвания на някои групи растения и други обекти чрез прилагане на маркерната методология на ДНК баркодирането. В рамките на проект BULCode, с базова организация ИФРГ-БАН, методът е оптимизиран и прилаган за таксономично идентифициране на различни биологични обекти – растения, гъби, водорасли, чрез идентифициране по хлоропластни ДНК баркод области като гени *rbcl*, *trnH-psbA*, *matK* и рибозомални райони (ITS). С това направление са свързани 5 от последните публикации на автора.

2. Геномна селекция при житните

Тази област на изследване е засегната в една от публикациите на д-р Бончев. В рамките на краткосрочна специализация в Университет Коменус, Братислава, (Словакия) кандидатът е взел участие в експеримент по заразяване на растения от картиращи популации и родителски линии на *Triticum turgidum* subsp. *dicoccum* и фенотипното характеризирание по отношение на устойчивост към брашнеста мана.

Прави отлично впечатление, че колегата използва подходящи методи при своите проучвания, които му позволяват да получи достоверни резултати. Те са оригинални, като част от тях са с потвърдителен характер, а други представляват нови данни за науката. Аналитичната част в представените за рецензия публикации е задълбочена и изчерпателна. Направленията, в които д-р Бончев работи са изключително актуални и перспективни. Доказателство за значимостта на проведените изследвания с негово участие са публикациите в реномирани издания с импакт-фактор, както и множеството положителни цитирания.

Намирам за много правилен подход от страна на кандидата включването в справката на раздел за бъдещите му научно-изследователски планове, което е още едно доказателство за това, че д-р Бончев е напълно изграден и перспективен учен, който има ясна визия не само за собственото си кариерно развитие, но и за развитието на направленията, в които работи и повишаване на видимостта на институцията, към която принадлежи.

Критични бележки

Нямам критични бележки. Единствено бих препоръчала на кандидата да отрази участието си в Проект „Студентски практики” като ментор, а не като ръководител.

Заключение

От приложената справка е видно, че кандидатът, д-р Г. Бончев, не само „покрива“, но при някои показатели и надвишава минималните национални изисквания за заемане на академичната длъжност „Доцент“ в съответното професионално направление. Колегата е отлично подготвен, мотивиран и последователен в своята научна работата, с ясни и значими научни резултати и приноси. Изследователският му профил напълно отговаря на очакванията за обявената позиция. Направлението, в което работи е от голям научен и приложен интерес.

На основание на гореизложеното убедено препоръчвам на членовете на Научното жури да подкрепят избора на гл. ас. д-р Георги Николаев Бончев за заемане на академичната длъжност „Доцент” по направление 4.3. Биологични науки, научна специалност „Генетика“ за нуждите на лаборатория „Геномна динамика и стабилност“ на ИФРГ-БАН.

01.07.2023 год.

Изготвил становището:

София

проф. д-р С. Банчева (Николова)